

BÁO CÁO CỦA NHÓM CÔNG TÁC HẢI QUAN

*Chuẩn bị bởi
Ông Mark Gillin
Nhóm Công tác Hải quan*

Quan điểm chung của doanh nghiệp hiện nay là đã có những tiến bộ đáng kể trong quá trình Hiện đại hóa ngành Hải quan, bao gồm cải thiện trong hệ thống Hải quan điện tử và khung thể chế sau khi sửa đổi, bổ sung Luật Hải quan vào năm 2015.

Tuy nhiên, từ năm 2014 đến 2015, xếp hạng của Việt Nam trong Chỉ số Năng lực Logistic của Ngân hàng Thế giới vẫn giảm từ 48 xuống thứ 64 trên tổng số 160 quốc gia.

Bước lùi này cho thấy tầm quan trọng của việc phải có cái nhìn bao quát hơn về vấn đề tạo thuận lợi cho thương mại, trong đó có các cải cách về hải quan, ngoài nhiều vấn đề khác nữa.

Tình trạng trên 70% các trường hợp chậm thông quan hàng hóa nhập khẩu không bắt nguồn từ các hạn chế về quy định, thủ tục hải quan, mà do những quy định của nhiều bộ ngành mà ngành hải quan phải thực hiện.

Để giảm thiểu những sự chậm trễ này cần có sự quyết tâm của các cấp lãnh đạo cao nhất trong chính phủ, là những cơ quan có đủ thẩm quyền để bảo đảm sự phối hợp nhịp nhàng giữa các ban ngành liên quan, đồng thời cũng có đủ quyền hạn để buộc các ban ngành hoàn thiện những quy định, thủ tục có ảnh hưởng đến thương mại xuất nhập khẩu.

Vì vậy, chúng tôi rất hoan nghênh việc Thủ tướng Chính phủ mới đây đã quyết định thành lập Ủy ban Tạo thuận lợi Thương mại Quốc gia với mục tiêu là bảo đảm để Việt Nam thực hiện đúng các cam kết của mình theo Điều 23.2, Hiệp định Tạo thuận lợi Thương mại của WTO và các hiệp ước quốc tế khác, cũng như trong việc tạo điều kiện thuận lợi cho thương mại xuất nhập khẩu và tăng cường năng lực cạnh tranh quốc gia.

Để ủy ban trên thực sự hoạt động có hiệu quả, ủy ban phải có các thành viên bảo đảm đại diện đầy đủ cho cộng đồng doanh nghiệp nói chung, bao gồm cả nhà đầu tư trong nước và ngoài nước, cũng như cả các tập đoàn lớn lẫn DNVVN.

Ủy ban cần nhanh chóng vận dụng văn hóa ràng buộc trách nhiệm nhằm bảo đảm phát hiện, xử lý, báo cáo từng vấn đề cụ thể về quy định, thủ tục phát sinh.

Bằng cách thu thập số liệu về thời gian thông quan và nguyên nhân gây chậm trễ trong thông quan sẽ phát hiện được vướng mắc nằm ở đâu, đồng thời có thể xây dựng được những chỉ số KPI cần thiết, như về thời gian thông quan, v.v, để góp phần cải thiện tình hình.

Mong rằng ủy ban sẽ thành công trong việc xây dựng một Cơ chế Một cửa Quốc gia hiệu quả vốn từ lâu đã được đề xuất.

Nhân đây, chúng tôi cũng xin đề nghị Tổng cục Hải quan (“TCHQ”) xem xét giải quyết một số vấn đề sau:

1. Xác nhận trước của hải quan: Chúng tôi ghi nhận những tiến bộ đã đạt được gần đây nhờ Luật Hải quan, qua đó cho phép thực hiện công việc xác nhận trước của hải quan về vấn đề áp mã thuế, xác định nước xuất xứ và xác định giá tính thuế. Nhưng các yêu cầu xuất trình chứng từ để xác định nước xuất xứ và định giá tính thuế, như vận đơn, hóa đơn,

đang ngăn cản thực hiện việc xác nhận trước của hải quan một cách thực chất. Vì vậy, chúng tôi đề nghị TCHQ xem xét chấp nhận cho sử dụng Văn bản của các bên có thẩm quyền kèm ảnh hoặc chứng từ phi giao dịch khác để có thể ra quyết định trước khi có sự cam kết giữa các bên tham gia giao dịch.

2. Quy định về “mức tối thiểu” - De-minimus: Chúng tôi đề nghị phía Việt Nam xem xét nâng “mức tối thiểu” đối với hàng hóa nhập khẩu theo đường chuyển phát nhanh và bưu điện để được miễn thuế nhập khẩu, các loại thuế, quy định hành chính khác lên 10.000.000 VND (tương đương khoảng 450 USD). Thay đổi ngưỡng quy định này sẽ giúp nâng cao hiệu quả cho công tác hải quan, vì những trường hợp này chỉ chiếm một tỉ lệ rất nhỏ trong tổng nguồn thu nhưng để xử lý lại rất mất công. Vì thế, xu hướng toàn cầu hiện nay là nâng các mức ngưỡng này. Ví dụ, “mức tối thiểu” của Mỹ hiện đã tăng từ 200 USD lên 800 USD.